

Nákladní list bude také dokladem o uzavření přepravní smlouvy

Dopravní noviny 22.11.2018

Sdružení ČESMAD Bohemia dlouhodobě kritizovalo nedostatečnou úpravu přepravních vztahů v silniční dopravě, obsaženou v občanském zákoníku. Společně s dalšími zainteresovanými subjekty jsme se proto pokoušeli při novelizacích vložit do občanského zákoníku ustanovení, která by zpřesnila práva a povinnosti účastníků přepravní smlouvy. To se ale opakovaně nedařilo s poukazem, že smluvní volnost je prý ideální právní úpravou.

Naráželi jsme i na nepochopení a neznalost podmínek, které v oblasti silniční přepravy mezi běžnými právníky panují. Začali jsme proto jednat s ministerstvem dopravy s cílem najít řešení. Na přechodné období jsme vydali Všeobecné přepravní podmínky ČESMAD Bohemia, které smluvní strany mohou, ale také nemusí používat. Zkoušeli jsme cestu schválení přepravního řádu, ale po mnoha jednáních s právníky i z ministerstva dopravy bylo rozhodnuto využít rakouský a německý model a pravidla pro přepravní smlouvu podle úmluvy CMR vložit do zákona o silniční dopravě.

Hlavní motivací pro podrobnější právní úpravu bylo zvýšení právní jistoty jak na straně odesílatelů, tak silničních dopravců. A šlo také o sjednocení pravidel s těmi, která se využívají v mezinárodní dopravě po celé Evropě a řidiči, dopravci i zákazníci je znají a běžně s nimi pracují. Do určité míry se proto dá očekávat, že případné spory budou soudci rozhodovat i s přihlédnutím k judikatuře ze sporů souvisejících s Úmluvou CMR, takže i tento aspekt vnese do vnitrostátní dopravy známé a očekávatelné prvky.

Je třeba zdůraznit, že nová úprava je soukromoprávní, nepřináší tedy dopravcům žádné nové povinnosti a s nimi ani riziko nějakých sankcí ze strany státních orgánů. Nicméně, tak jako v mezinárodní dopravě, lze při silničních kontrolách velice dobře využít nákladní list pro naplnění požadavku zákona k prokázání vztahu dopravce k nákladu a předejít možným diskusím s kontrolním orgánem. Nákladní list bude ale hlavně sloužit jako doklad o uzavření přepravní smlouvy, jako potvrzení, že řidič/doprovce náklad skutečně převzal a v jakém stavu, a obdobně jako jednoznačné potvrzení, že řidič zboží předal příjemci. Používáním nákladního listu ve vnitrostátní dopravě se značně omezí případné následné reklamace a spory o škodách na zásilce a stanoví se ve srovnání s občanským zákoníkem výrazně kratší lhůty na uplatnění reklamace. Sdružení ČESMAD Bohemia již připravilo nákladní list podle vzoru CMR ve verzi pro vnitrostátní dopravu, který bude k dispozici jak dopravcům, tak odesílatelům; v brzké době i v e-formě.

Nová úprava také sníží odpovědnost dopravce za škody na zásilce. Podle občanského zákoníku ručí dopravce za škody neomezeně, od 1. ledna roku 2019 to bude jen do výše 8,33 SDR (cca 265 Kč) za kilogram hrubé hmotnosti. Pouze v případě, že odesílatel za dohodnutý příplatek uvede v nákladním listě hodnotu zásilky vyšší, bude dopravce ručit do této vyšší hodnoty. Dopravce také nebude odpovědný za škody, které nezpůsobil, například takové, které vzniknou špatným, poškozeným nebo žádným obalem. Odesílatelé tak budou muset být pečlivější při sjednávání přepravní smlouvy a v případě, že zásilka bude mít vyšší cenu než uvedená hranice, budou si muset dojednat s dopravcem za příplatek vyšší odpovědnost a vyšší hodnotu uvést řádně do nákladního listu. Anebo případně zásilku zbožíově pojistit. Odesílatelé také budou muset zajistit, aby ten, kdo dopravci zboží bude předávat k přepravě nebo přebírat po doručení, spolupracoval s řidičem na vyplnění nákladního listu v zájmu jasného důkazu o stavu zásilky. Budou muset také zásilku připravit tak, aby ji dopravce mohl řádně upevnit, případně, pokud nakládku bude sjednána ve smlouvě, bez problémů naložit. V zájmu dopravců bude poučit řidiče o tom, jak používat nákladní listy, trvat u zákazníků na jejich vyplňování a požadovat uvedení ceny zásilky pro případné připojištění. Dá se očekávat, že od 1. ledna roku 2019 pojišťovny sníží v základních pojistkách limit pojistného plnění právě na úroveň 8,33 SDR za kilogram hrubé hmotnosti, a v případě vyšší hodnoty tudíž bude třeba ze strany dopravce se připojistit. Jedná o novou úpravu a čistě vnitrostátní dopravci a jejich zákazníci nemusí mít s úmluvou CMR zkušenosti. Pro ně pořádá ČESMAD Bohemia sérii seminářů, na kterých bude nová právní úprava podrobně probraná.

Ing. Jan Medved'
ČESMAD BOHEMIA